บทที่ 4
ผลการศึกษา

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมในโรงงานของบริษัท สันติภาพ (ฮั่วเพ้ง 1958) จำกัด ได้ผลการศึกษาดังนี้

4.1. ผลการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นและสถานภาพทั่วไป

บริษัท สันติภาพ (ฮั่วเพ้ง 1958) จำกัด สาขาเชียงใหม่ มีพื้นที่ 40 ไร่ 1 งาน 85 ตารางวา แบ่งพื้นที่ภายในโรงงานเป็นอาคารคลังสินค้า อาคารผลิต จัดเตรียมและรับวัตถุดิบ อาคารโรงดอง อาคารโรงซีอิ๊ว อาคารโรงอาหาร อาคารซ่อมบำรุง และบ่อน้ำเสีย 4 บ่อ บริษัทฯ ทำการผลิตผักและผลไม้แปรรูปหลายชนิด อาทิ น้ำผลไม้พร้อมดื่มบรรจุกระป๋อง ถั่วลันเตาบรรจุกระป๋อง มะเขือเทศเข้มข้น มะเขือเทศในซอสมะเขือเทศ โดยผลิตภัณฑ์หลักของบริษัทฯ คือ ผักดองปรุงรสบรรจุกระป๋อง ซึ่งใช้วัตถุดิบหลักคือผักกาดเขียวปลี ที่บริษัทฯ ได้ส่งเสริมให้เกษตรกรและชาวเขาในหลายพื้นที่ตามจังหวัดต่าง ๆ ของภาคเหนือตอนบนปลูกและรับซื้อผลผลิตในราคาประกัน บริษัทฯ มีกำลังการผลิต 22 ตันวัตถุดิบต่อวัน มีพนักงานเฉลี่ยในปี 2546 จำนวน 450 คน ทำงานวันละ 8 ชั่วโมง และทำงาน 6 วันต่อสัปดาห์ โดยในปี 2546 บริษัทฯ มีการผลิตผักดองทั้งสิ้น 300 วัน ส่วนวัตถุดิบบางอย่าง เช่นแตงดอง และข่า มีการผลิตเป็นช่วง ๆ ใน 1 ปี

4.1.1. กระบวนการผลิตผักดองบรรจุกระป๋อง

แผนภูมิกระบวนการผลิตผักดองบรรจุกระป๋องแสดงดังภาพ 4.1 โดยการนำผักกาดเขียวปลีมาดอง 2 ครั้ง ครั้งแรกใช้เวลา 3 วัน แล้วระบายน้ำดองออก จากนั้นดองครั้งที่ 2 จนกระทั่งผักดองได้ที่ ซึ่งใช้เวลาประมาณ 3 เดือน โดยในขั้นตอนการดองส่วนใหญ่จะทำที่สาขาของบริษัทฯ ซึ่งตั้งอยู่ที่อำเภอเวียงป่าเป้าจังหวัดเชียงราย ประมาณร้อยละ 30 และอำเภอจุนจังหวัดพะเยา ประมาณร้อยละ 40 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 30 ดองที่บริษัทฯ เมื่อดองผักจนได้ที่แล้วจึงนำขึ้นมาหั่น ตัดแต่งและคัดแยกใจผักกับก้านผัก ซึ่งในขั้นตอนการหั่นจะมีการส่งให้บุคคลภายนอกรับไปหั่น คิดเป็นปริมาณเฉลี่ยร้อยละ 80 จากนั้นบริษัทฯ จะทำการรับผักดองที่หั่นเรียบร้อยแล้วนำไปแช่น้ำ 1 คืนเพื่อลดความเค็ม เมื่อผ่านการแช่แล้ว นำผักดองมาล้าง แล้วส่งเข้าสายการผลิตเพื่อบรรจุลงกระป๋อง พร้อมส่วนผสม ได้แก่ แตงดองซึ่งมีวิธีการดองเช่นเดียวกับการดองผักกาดเขียวปลี เติมน้ำปรุงรสที่ได้จากการผสมน้ำเกลือ สารส้ม แคลเซียมคลอไรด์ และกรดซิตริก ฯลฯ แล้วปิดฝานำไปฆ่าเชื้อด้วยน้ำเดือด ทำการหล่อเย็น เป่าให้แห้ง แล้วจึงบรรจุลงกล่องเก็บเข้าคลังสินค้าเพื่อรอการจำหน่าย โดยมีการตรวจสอบคุณภาพทุกขั้นตอนการผลิต

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

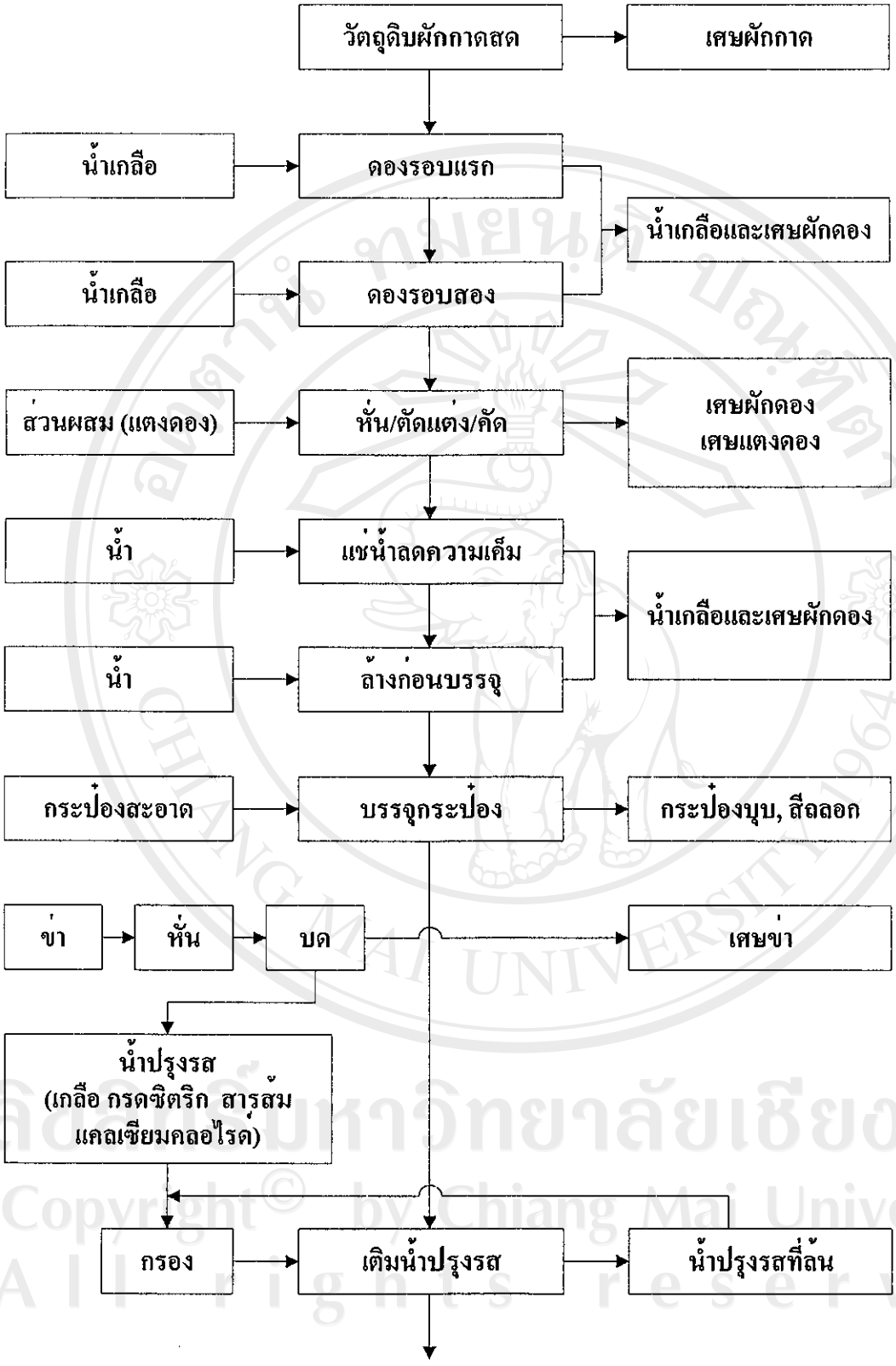

ภาพ 4.1 กระบวนการผลิตผักดองบรรจุกระป๋อง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

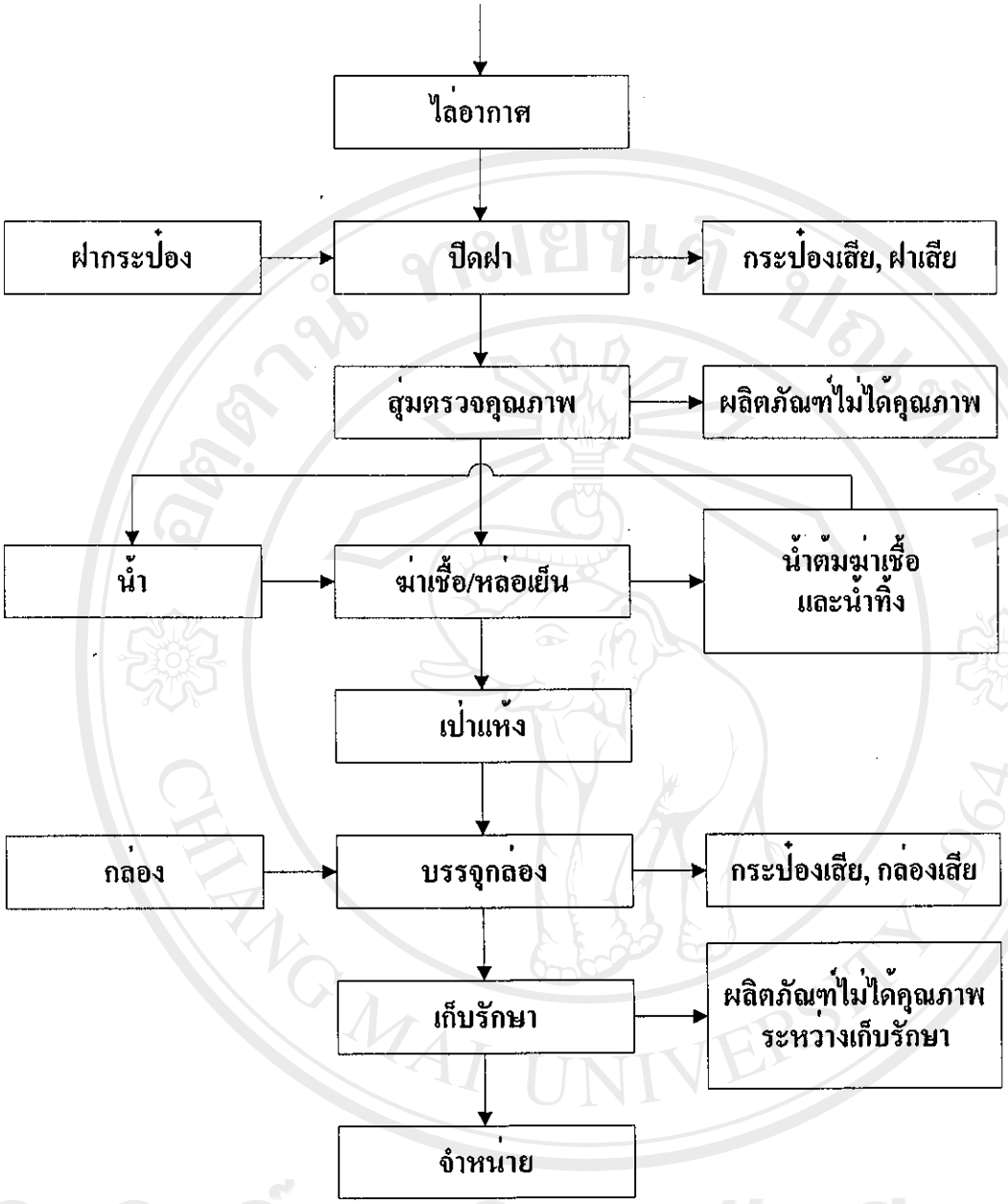

ภาพ 4.1 กระบวนการผลิตผักดองบรรจุกระป๋อง (ต่อ)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

4.1.2. สมดุลมวลของการผลิต

มวลขาเข้าของการผลิตประกอบด้วยวัตถุดิบ ส่วนผสม (แตงดอง) และน้ำปรุงรส ซึ่งเป็นส่วนผสมของเกลือ แคลเซียมคลอไรด์ กรดซิตริก และสารส้ม น้ำใช้ในขั้นตอนต่าง ๆ พลังงานไฟฟ้า น้ำมันเตาสำหรับเครื่องกำเนิดไอน้ำ ส่วนมวลขาออกหรือมวลที่สูญเสียไปในระหว่างกระบวนการผลิต ได้แก่ วัตถุดิบที่ไม่ได้คุณภาพ เศษผักดอง เศษแตงดอง เศษข่า น้ำทิ้ง มลภาวะจากการเผาไหม้ กระป๋องและกล่องที่เสียหาย

จากการศึกษาปริมาณวัตถุดิบที่ใช้ ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ และปริมาณของเสียที่เกิดขึ้น ทำให้ทราบถึงการใช้ทรัพยากรและการสูญเสียเบื้องต้นดังนี้ วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตต่อปีประกอบด้วยผักดองประมาณ 5,154 ตัน สารเคมีที่ใช้เป็นส่วนผสมน้ำปรุงรส 754 ตัน กระป๋องและฝา 54 ล้านชุด กล่อง 1.1 ล้านกล่อง น้ำ 103,615 ลบ.ม. ไฟฟ้า 719,472 กิโลวัตต์-ชั่วโมง น้ำมันเตาสำหรับเครื่องกำเนิดไอน้ำ 429,288 ลิตร รวมทั้งสารเคมีที่ใช้ในการบำบัดน้ำเสีย คือโซดาไฟ 4 ตัน และปูนขาว 125 ตัน ดังแสดงในตาราง 4.1 ได้ผลิตภัณฑ์ผักดองบรรจุกระป๋องเฉลี่ย 54 ล้านกระป๋อง (48 กระป๋อง = 1 กล่อง น้ำหนักสุทธิ 140 กรัม เป็นน้ำหนักเนื้อ 90 กรัม) ส่วนที่เหลือจากการผลิตหรือของเสียที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิต ได้แก่ น้ำทิ้ง เศษผักดอง เศษแตงดอง เศษข่า กระป๋องและกล่องเสีย ดังแสดงในภาพ 4.2

ตาราง 4.1 ข้อมูลการผลิตและต้นทุนวัตถุดิบในการผลิตผักดองปี 2546

รายการ	จำนวน (หน่วย/ปี)	ราคา (บาท/หน่วย)	มูลค่ารวม** (บาท)
1. วัตถุดิบและสารเคมี			
1.1. ผักกาดเขียวปลีดอง	5,154 ตัน	17.50 ต่อ ก.ก.	90,186,491.00
1.2. สารเคมีในน้ำปรุงรส*	754 ตัน	5 ต่อ ก.ก.	753,658.00
1.3. กระป๋องและฝา	54 ล้านชุด	3.54 ต่อ ชุด	3,958,695.00
1.4. โซดาไฟ	4 ตัน	15.50 ต่อ ก.ก.	62,000.00
1.5. ปูนขาว	125 ตัน	2.50 ต่อ ก.ก.	312,500.00
ผลรวม (ข้อ 1.1 – 1.5)			**95,273,344.00**
1. ระบบสาธารณูปโภค			
2.1. น้ำบาดาล	103,615 ลบ.ม.	3.50 / ลบ.ม.	362,653.20
2.2. ไฟฟ้า	719,472 กิโลวัตต์-ชั่วโมง	2.75 / กิโลวัตต์-ชั่วโมง	1,980,184.56
2.3. น้ำมันเตา	429,288 ลิตร	10 / ลิตร	4,292,880.00
ผลรวม (ข้อ 2.1-2.3)			**6,635,717.76**

หมายเหตุ *รวมส่วนผสม เช่น แตงดองและข่า ไม่ทราบส่วนประกอบอื่นเนื่องจากเป็นความลับของบริษัท

** มูลค่ารวม (บาท) = จำนวน (หน่วย/ปี) × ราคา (บาท/หน่วย)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

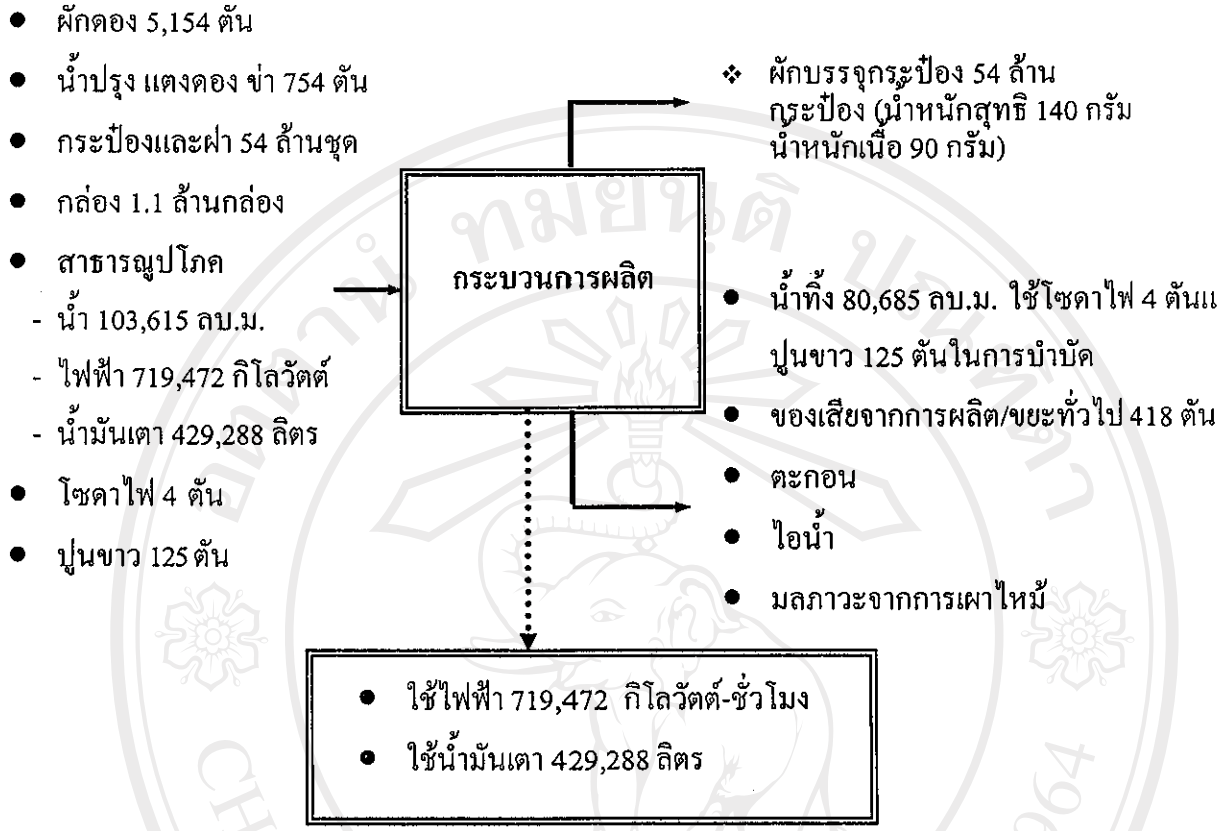

ภาพ 4.2 สมดุลมวลและสมดุลพลังงานของการผลิตปี 2546

4.2.1.1. การใช้พลังงานไฟฟ้า

บริษัทฯ ใช้ไฟฟ้าเพื่อให้แสงสว่าง และเป็นพลังขับเคลื่อนเครื่องจักร เช่น เครื่องหั่นผัก เครื่องฆ่าเชื้อ เครื่องทำเย็นและเป่าแห้ง เครื่องบรรจุกระป๋องและปิดฝา เครื่องบรรจุหีบห่อ เครื่องสูบน้ำ สายพานลำเลียง และระบบควบคุมต่าง ๆ จากผลการสำรวจข้อมูลการผลิตพบว่ามีการใช้พลังงานไฟฟ้าเฉลี่ย 719,472 กิโลวัตต์-ชั่วโมงต่อปี รายละเอียดดังตาราง 4.2

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 4.2 ปริมาณการใช้พลังงานไฟฟ้าในการผลิตผักดองปี 2546

เดือน	ปริมาณการผลิตผักดอง (กล่อง)*	ปริมาณการใช้ไฟฟ้า (กิโลวัตต์-ชั่วโมง)	มูลค่าการใช้ไฟฟ้า (บาท)
ม.ค.	82,318.71	32,256.00	94,996.74
ก.พ.	93,355.92	39,936.00	109,545.85
มี.ค.	121,012.72	48,211.20	134,281.74
เม.ย.	84,826.06	45,484.80	131,751.60
พ.ค.	121,606.33	63,120.00	174,876.14
มิ.ย.	115,259.42	85,008.00	225,413.70
ก.ค.	125,978.42	74,736.00	205,233.32
ส.ค.	67,295.49	82,704.00	221,829.30
ก.ย.	103,406.06	73,526.40	194,378.51
ต.ค.	100,378.49	64,752.00	178,082.37
พ.ย.	86,289.06	57,600.00	164,973.60
ธ.ค.	16,548.88	52,137.60	144,821.69
รวม	**1,118,275.56**	**719,472.00**	**1,980,184.56**

หมายเหตุ ปริมาณการใช้ไฟฟ้าในการผลิตผักดองคิดเป็นร้อยละ 80 ของปริมาณการใช้ไฟฟ้าทั้งหมด

*1 กล่อง = 48 กระป๋อง (น้ำหนักสุทธิ 140 กรัม น้ำหนักเนื้อ 90 กรัม)

4.2.1.2. การใช้น้ำมันเตา

บริษัทฯ ใช้น้ำมันเตาเป็นพลังงานในการให้ความร้อนแก่เครื่องกำเนิดไอน้ำ จากผลการสำรวจข้อมูลการผลิตพบว่ามีการใช้น้ำมันเตาเฉลี่ย 429,288 ลิตรต่อปี รายละเอียดดังตาราง 4.3 มลพิษจากการเผาไหม้เชื้อเพลิงเพื่อให้พลังงานจะเกิดควัน ไอน้ำ ก๊าซในกลุ่มคาร์บอนไดออกไซด์ (CO_2) ไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO_2) และซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO_2) ซึ่งจะแพร่กระจายออกจากปล่องระบายสู่บรรยากาศ โดยเฉพาะเมื่อมีการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงในปริมาณมาก รวมถึงการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงประเภทที่มีคุณภาพต่ำ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 4.3 ปริมาณการใช้น้ำมันเตาในการผลิตผักดองปี 2546

เดือน	ปริมาณการผลิตผักดอง (กล่อง)*	ปริมาณการใช้น้ำมันเตา (ลิตร)	มูลค่าการใช้น้ำมันเตา (บาท)
ม.ค.	82,318.71	24,376.00	243,760.00
ก.พ.	93,355.92	27,880.00	278,800.00
มี.ค.	121,012.72	33,320.00	333,200.00
เม.ย.	84,826.06	24,832.00	248,320.00
พ.ค.	121,606.33	40,768.00	407,680.00
มิ.ย.	115,259.42	51,672.00	516,720.00
ก.ค.	125,978.42	52,704.00	527,040.00
ส.ค.	67,295.49	47,856.00	478,560.00
ก.ย.	103,406.06	43,216.00	432,160.00
ต.ค.	100,378.49	34,272.00	342,720.00
พ.ย.	86,289.06	29,384.00	293,840.00
ธ.ค.	16,548.88	19,008.00	190,080.00
รวม	**1,118,275.56**	**429,288.00**	**4,292,880.00**

หมายเหตุ ปริมาณการใช้น้ำมันเตาในการผลิตผักดองคิดเป็นร้อยละ 80 ของปริมาณการใช้น้ำมันเตาทั้งหมด

*1 กล่อง = 48 กระป๋อง (น้ำหนักสุทธิ 140 กรัม น้ำหนักเนื้อ 90 กรัม)

4.2.1.3. การใช้น้ำ

แหล่งน้ำใช้ของโรงงานคือน้ำบาดาล โดยน้ำบาดาลที่สูบขึ้นมาจะผ่านการปรับปรุงคุณภาพตามประเภทน้ำที่ใช้ ซึ่งประเภทของน้ำที่ใช้สำหรับกระบวนการผลิตมี 2 ประเภท คือ ประเภทแรก ได้แก่ น้ำกรองเบื้องต้น ซึ่งได้จากการนำน้ำที่ผ่านกระบวนการกรองด้วยชั้นของทรายเพื่อกำจัดตะกอน และใช้แมงกานีสออกไซด์เพื่อกำจัดเหล็ก เป็นน้ำที่ใช้ในขั้นตอนการทำความสะอาดวัตถุดิบ การทำความสะอาดเครื่องจักร อุปกรณ์ การล้างพื้น และน้ำใช้สาธารณูปโภค น้ำประเภทที่สอง คือ น้ำอ่อน ซึ่งได้จากการนำน้ำบาดาลไปกรองผ่านคาร์บอนและเรซิน น้ำอ่อนใช้ในการป้อนเครื่องกำเนิดไอน้ำ ใช้ในการเตรียมน้ำเกลือและน้ำปรุงรส จากผลการสำรวจข้อมูลการผลิตพบว่ามีการใช้น้ำประมาณ 103,615 ลบ.ม. ต่อปี รายละเอียดดังตาราง 4.4

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

บริษัทฯ มีการใช้น้ำอย่างคุ้มค่าโดยการนำน้ำจากการทำเย็นกระป๋องกลับมาหมุนเวียนเป็นน้ำร้อนในการฆ่าเชื้อ และมีการติดตั้งหัวฉีดที่ปลายสายยาง ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของเทคโนโลยีสะอาด

ส่วนผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำทิ้งภายหลังการบำบัดของบริษัทฯ 3 ครั้ง มีค่า ซี โอ ดี (COD) 69, 49 และ 81 มิลลิกรัมต่อลิตร (ภาคผนวก ค) เทียบกับค่ามาตรฐานคือ 120 มิลลิกรัมต่อลิตร (ภาคผนวก ง) ถือว่าเป็นค่าที่อยู่ในเกณฑ์ของกรมโรงงานอุตสาหกรรม

ตาราง 4.4 ปริมาณการใช้น้ำในการผลิตผักดอง ปี 2546

เดือน	ปริมาณการผลิตผักดอง (กล่อง)*	ปริมาณการใช้น้ำ (ลบ.ม.)	มูลค่าการใช้น้ำ (บาท)
ม.ค.	82,318.71	5,560.80	19,462.80
ก.พ.	93,355.92	6,197.60	21,691.60
มี.ค.	121,012.72	7,513.60	26,297.60
เม.ย.	84,826.06	6,085.60	21,299.60
พ.ค.	121,606.33	10,044.00	35,154.00
มิ.ย.	115,259.42	13,079.20	45,777.20
ก.ค.	125,978.42	11,764.00	41,174.00
ส.ค.	67,295.49	10,436.00	36,526.00
ก.ย.	103,406.06	9,336.80	32,678.80
ต.ค.	100,378.49	7,504.80	26,266.80
พ.ย.	86,289.06	7,070.40	24,746.40
ธ.ค.	16,548.88	9,022.40	31,578.40
รวม	**1,118,275.56**	**103,615.20**	**362,653.20**

หมายเหตุ ปริมาณการใช้น้ำในการผลิตผักดองคิดเป็นร้อยละ 80 ของปริมาณการใช้น้ำทั้งหมด

*1 กล่อง = 48 กระป๋อง (น้ำหนักสุทธิ 140 กรัม น้ำหนักเนื้อ 90 กรัม)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

4.2.1.4. การใช้สารเคมี

สารเคมีที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นสารที่ใช้ในการดอง และเป็นส่วนผสมทำน้ำปรุงรส สารเคมีหลักได้แก่ เกลือ โดยเกลือนำไปใช้ในการดองผักและทำน้ำปรุงรส นอกจากนี้ยังมีการใช้สารส้ม แคลเซียมคลอไรด์ และกรดซิตริก ซึ่งสารเคมีทั้ง 3 ชนิดนี้ใช้เป็นส่วนประกอบในน้ำปรุงรส นอกจากนั้นยังมีการใช้สารเคมีในการบำบัดน้ำเสียได้แก่ โซดาไฟและปูนขาว

4.2.1.5. การจัดการน้ำเสียและขยะมูลฝอย

การจัดการน้ำเสียของโรงงานแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นน้ำดองผัก และน้ำเสียที่มีฝ้าขาวที่กวาดออกจากบ่อดอง เป็นน้ำเสียที่มีปริมาณเกลือแกงสูงมาก ซึ่งระบบบำบัดน้ำเสียของโรงงานไม่สามารถรองรับได้ บริษัทฯ จึงใช้วิธีว่าจ้างเอกชนให้สูบน้ำเสียส่วนนี้ไปทิ้งในพื้นที่ทิ้งน้ำเสียของโรงงานที่จังหวัดพะเยา มีค่าใช้จ่ายประมาณ 150 บาทต่อลบ.ม. บริษัทฯ มีโครงการนำเกลือในน้ำดองผักกลับมาใช้โดยสร้างลานตากเพื่อให้แสงแดดระเหยน้ำออกไป น้ำเสียอีกส่วนหนึ่งจะถูกรวบรวมไปบำบัดตามขั้นตอนในภาพ 4.2 คือ ดักเศษขยะออกด้วยตะแกรง จากนั้นเข้าสู่ระบบย่อยสลายแบบไม่ใช้อากาศ (Anaerobic Digestion) และระบบย่อยสลายแบบใช้อากาศ (Aerated Digestion) ซึ่งมีค่าใช้จ่ายในการบำบัดน้ำเสียประมาณ 9.77 บาทต่อลบ.ม.

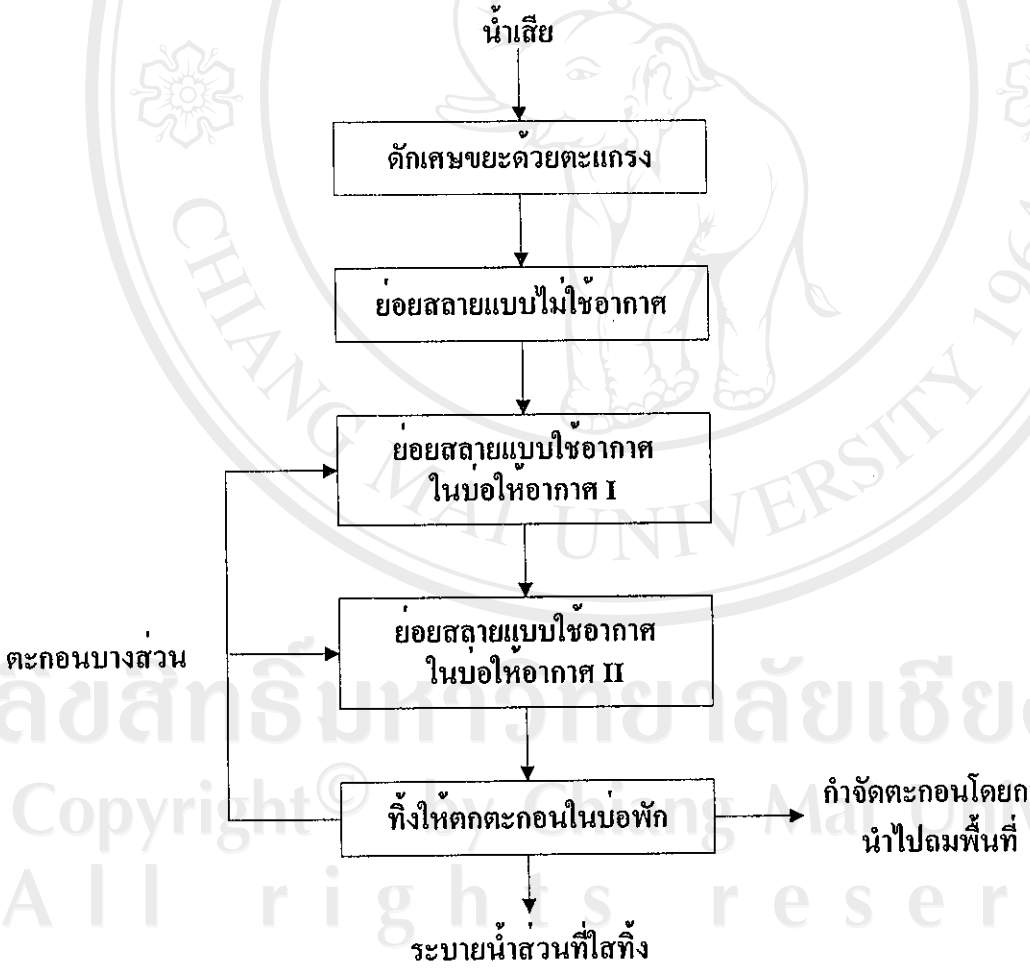

ภาพ 4.3 ขั้นตอนการบำบัดน้ำเสียของโรงงาน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ขยะ ของเสีย และของทิ้งที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิต ซึ่งส่วนใหญ่คือเศษผักดอง มีเศษผักดองประมาณร้อยละ 0.1 ของทั้งหมดที่สามารถนำไปแปรรูปเป็นตั้งจ่ายต่อไปได้โดยมีผู้มารับซื้อถึงโรงงานในราคากิโลกรัมละ 5 บาท ส่วนที่เหลือคือส่วนที่หล่นพื้นสกปรกจึงต้องทิ้งเป็นเศษขยะ

4.2.1.6. กลิ่น

เนื่องจากบริษัทฯ เป็นโรงงานผลิตผักดอง ซึ่งกรรมวิธีการดองผักทำให้เกิดกรดแลคติก ภายในโรงงานจึงมีกลิ่นเหม็นของผักดอง แต่มีระดับที่ไม่รุนแรงจนเกิดเป็นอันตราย และกลิ่นไม่แพร่กระจายไปรบกวนรอบ ๆ บริเวณ ส่วนพนักงานที่ปฏิบัติงานอยู่ในจุดที่มีกลิ่นสามารถใช้ผ้าปิดจมูกเพื่อลดกลิ่นลงได้

4.2.1.7. เสียงรบกวน

ภายในโรงงานมีเสียงจากเครื่องจักรในกระบวนการผลิต ซึ่งเกิดจากแหล่งกำเนิดเสียงที่มีระดับความดังแตกต่างกันไป โดยขึ้นอยู่กับประเภทของแหล่งกำเนิดเสียง อายุการใช้งาน และลักษณะการทำงานของเครื่องจักร จากการตรวจประเมินพบจุดสำคัญที่ก่อให้เกิดมลพิษทางเสียงคือจุดเป่าแห้ง แต่จากการสอบถามข้อมูลผู้ควบคุมงาน พบว่ามีรายงานที่กรมอนามัยได้ดำเนินการตรวจวัดระดับเสียงแล้ว ผลการรายงานระบุว่าไม่เกิน 80 dB (A)[1] ซึ่งไม่เป็นอันตรายแก่ผู้ปฏิบัติงาน

4.2. การเลือกจุดหรือบริเวณเพื่อตรวจประเมินโดยละเอียด

จากผลการสำรวจกระบวนการผลิตในโรงงานเพื่อหาขั้นตอนการผลิตที่สำคัญ ที่เป็นสาเหตุให้เกิดของเสียและมลภาวะจำนวนมาก เพื่อใช้ในการประเมินโดยละเอียดต่อไปนั้น พบว่าขั้นตอนการคัดผักดองก่อนเข้าบรรจุเป็นขั้นตอนที่มีระดับคะแนนสูงเป็นอันดับหนึ่ง จึงเป็นบริเวณที่ควรถูกนำมาเลือกพัฒนาทางเทคโนโลยีสะอาดเป็นลำดับแรก ซึ่งจากข้อมูลของบริษัทฯ พบว่าในขั้นตอนนี้มีการสูญเสียของวัตถุดิบในปริมาณเฉลี่ยสูงถึง 430 ก.ก. ต่อเดือน หรือคิดเป็นร้อยละ 0.1 ของวัตถุดิบที่ใช้ผลิต ถัดไปได้แก่ จุดหั่นแตงดอง จุดหั่นและบดข่า ขั้นตอนการล้างพื้น ขั้นตอนการล้างสายการผลิต จุดฆ่าเชื้อและทำเย็นกระป๋อง ตามลำดับ รายละเอียดตามตาราง 4.5

---

[1] ข้อกำหนดมาตรฐานระดับเสียงภายใต้พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 มีดังนี้

- ระดับเสียง 91dB (A) ทำงานได้น้อยกว่า 7 ชั่วโมง/วัน
- ระดับเสียง 90 dB (A) ทำงานได้ 7-8 ชั่วโมง/วัน
- ระดับเสียง 80 dB (A) ทำงานได้มากกว่า 8 ชั่วโมง/วัน
- ระดับเสียงมากกว่า 140 dB (A) ไม่อนุญาตให้ปฏิบัติงานในบริเวณดังกล่าว

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

การเลือกบริเวณเพื่อตรวจประเมินโดยละเอียดในการศึกษานี้ ได้เลือกศึกษาจุดคัดผักดอง จุดหั่นแตงดอง จุดหั่นและบดข่า ซึ่งมีลำดับความสำคัญเป็นอันดับที่หนึ่ง สอง และสามไปพร้อม ๆ กัน เนื่องจากมีขั้นตอนการทำงานที่ต่อเนื่องกัน และจากการสังเกตเบื้องต้นพบว่าบริเวณทั้งสามมีประเด็นการสูญเสียเหมือนกันได้แก่ การสูญเสียของวัตถุดิบที่หล่นลงพื้น

ตาราง 4.5 การเลือกบริเวณเพื่อทำการประเมินโดยละเอียด

หน่วยการผลิต	เกณฑ์การประเมิน (คะแนน*)				คะแนนรวม	ลำดับความสำคัญ
	ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	การลงทุน**	โอกาสในการทำ CT ที่ชัดเจน	ความสนใจ/ความร่วมมือ		
จุดตรวจคัดผักดอง	3	3	3	3	12	1
จุดหั่นแตงดอง	3	2	3	3	11	2
จุดหั่นข่า	2	3	3	3	11	2
จุดบดข่า	2	2	2	3	9	3
ขั้นตอนการล้างพื้น	1	3	1	3	8	4
ขั้นตอนการล้างสายการผลิต	2	1	1	3	7	5
จุดฆ่าเชื้อและทำเย็นกระป๋อง	2	1	1	2	6	6

หมายเหตุ * คะแนนเกณฑ์การประเมิน

1 = ต่ำ

2 = ปานกลาง

3 = สูง

**คะแนนการลงทุนเพื่อให้มีโอกาสทำเทคโนโลยีสะอาด

1 = คะแนนการลงทุนสูง

2 = คะแนนการลงทุนปานกลาง

3 = คะแนนการลงทุนต่ำ

ลำดับความสำคัญ ลำดับที่ 1 = สำคัญมากที่สุด ลำดับที่ 6 = สำคัญน้อยที่สุด

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

4.3. การจัดลำดับความสำคัญประเด็นการทำเทคโนโลยีสะอาด

จากการจัดลำดับความสำคัญของบริเวณที่เลือกพัฒนาเทคโนโลยีสะอาดตามตาราง 4.5 ขั้นตอนต่อไปคือการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นการทำเทคโนโลยีสะอาด ผลการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นการทำเทคโนโลยีสะอาดดังตาราง 4.6 ซึ่งพบว่าประเด็นหลัก คือ กากอุตสาหกรรม อันได้แก่ เศษผักดอง เศษแตงดอง และเศษข่า โดยการลดการสูญเสียของวัตถุดิบที่หล่นลงพื้นในขั้นตอนการตรวจคัดผักดอง การหั่นแตงดอง การหั่นและการบดข่า โดยเฉพาะผักดองซึ่งเป็นวัตถุดิบหลักของบริษัทฯ การลดการสูญเสียจะทำให้ได้ปริมาณสินค้าเพิ่มขึ้น ส่วนประเด็นด้านกลิ่นเป็นประเด็นที่มีผลกระทบเป็นอันดับสอง แต่การปรับปรุงในส่วนนี้ต้องใช้เงินลงทุนจำนวนมาก ส่วนประเด็นด้านการใช้พลังงานไฟฟ้า การใช้พลังงานเชื้อเพลิง มลพิษทางอากาศ และการใช้น้ำ/น้ำทิ้ง เป็นประเด็นที่บริษัทฯ ได้ทำการปรับปรุงไปบ้างแล้วจึงไม่เป็นประเด็นสำคัญที่ต้องแก้ไขในการศึกษานี้

ตาราง 4.6 การจัดลำดับความสำคัญประเด็นการทำเทคโนโลยีสะอาด ณ จุดตรวจคัดผักดอง จุดหั่นแตงดอง จุดหั่นและบดข่า

ประเด็นการทำเทคโนโลยีสะอาด	เกณฑ์การประเมิน (คะแนน*)				คะแนนรวม	ลำดับ
	ปริมาณ	ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	กฎหมายและมาตรฐาน	นโยบายบริษัท		
การใช้น้ำ/น้ำทิ้ง	2	1	2	1	6	4
การใช้พลังงานไฟฟ้า	2	2	2	1	7	3
การใช้พลังงานเชื้อเพลิง	2	1	2	2	7	3
กากอุตสาหกรรม (เศษผักดอง)	2	3	2	3	10	1
มลพิษทางอากาศ	1	2	2	2	7	3
กลิ่น	3	2	3	1	9	2
เสียง	2	1	2	2	7	3

หมายเหตุ * คะแนนเกณฑ์การประเมิน 1 = ต่ำ, 2 = ปานกลาง, 3 = สูง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

4.4. การประเมินหาสาเหตุของการสูญเสีย

จากการสังเกตวิธีการปฏิบัติงานของพนักงาน พบว่า ณ จุดตรวจคัดผักดอง พนักงานจะนำผักดองมากองบนโต๊ะซึ่งมีขอบเตี้ย ๆ หรือบางโต๊ะไม่มีขอบ (ภาพ 4.4 – 4.5) จากนั้นพนักงานจะทำการเลือกผักโดยแยกใจผักและก้านผัก พร้อมทั้งตรวจสอบคุณภาพของผักที่เลือกไปพร้อม ๆ กัน ผักที่กองพูนบนโต๊ะจึงร่วงลงพื้น ส่วนจุดเตรียมข่าสำหรับทำน้ำปรุงรส พนักงานจะสับข่าให้เป็นชิ้นเล็ก ๆ เพื่อสะดวกในการบด โดยพนักงานใช้วิธีสับข่าบนไม้ที่พาดกับขอบภาชนะ (ภาพ 4.6) ทำให้ข่าที่สับกระเด็นตกลงพื้น สำหรับจุดบดข่า พนักงานจะก้มตัวหยิบข่าในภาชนะใส่เครื่องบดจนพูน ทำให้ข่าหล่นจากมือและเครื่องบดลงสู่พื้น (ภาพ 4.7) จุดสุดท้ายคือเครื่องหั่นแตงดอง ตะแกรงที่รองรับแตงดองตื้นและอยู่ต่ำเกินไป ทำให้แตงหล่นกระเด็นออกนอกถาด (ภาพ 4.8) ซึ่งสาเหตุทั้งหมดสรุปได้ตามตาราง 4.7

ตาราง 4.7 การประเมินสาเหตุของการสูญเสีย

ของเสีย	แหล่งกำเนิด	สาเหตุ
ผักดองหล่นลงพื้น	จุดตรวจคัดผักดอง	ขอบโต๊ะตรวจคัดผักดองเตี้ยเกินไป และโต๊ะบางตัวไม่มีขอบกั้น
ข่ากระเด็นหล่นลงพื้น	จุดหั่นข่า	ไม่มีเขียงและโต๊ะสำหรับหั่นข่า
	จุดบดข่า	ช่องรับข่าเข้าเครื่องบดเล็กเกินไป
		พนักงานใช้มือหยิบข่าใส่เครื่องบดแทนการใช้อุปกรณ์ตักใส่
แตงดองหล่นลงพื้น	เครื่องหั่นแตงดอง	ตะแกรงที่รองรับแตงดองตื้นและอยู่ต่ำเกินไป

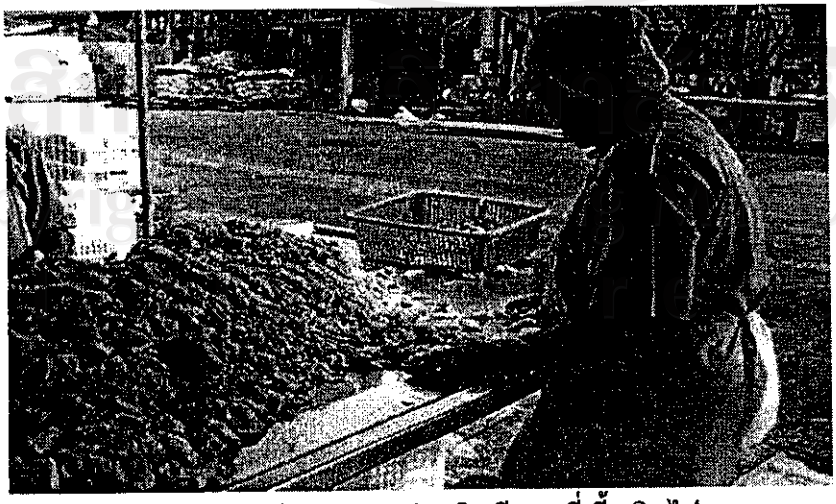

ภาพ 4.4 โต๊ะตรวจคัดวัตถุดิบมีขอบที่เตี้ยเกินไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาพ 4.5 โต๊ะตรวจคัดวัตถุดิบที่ไม่มีขอบกั้น

ภาพ 4.6 ไม่มีเขียงและโต๊ะสำหรับหั่นข่า

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

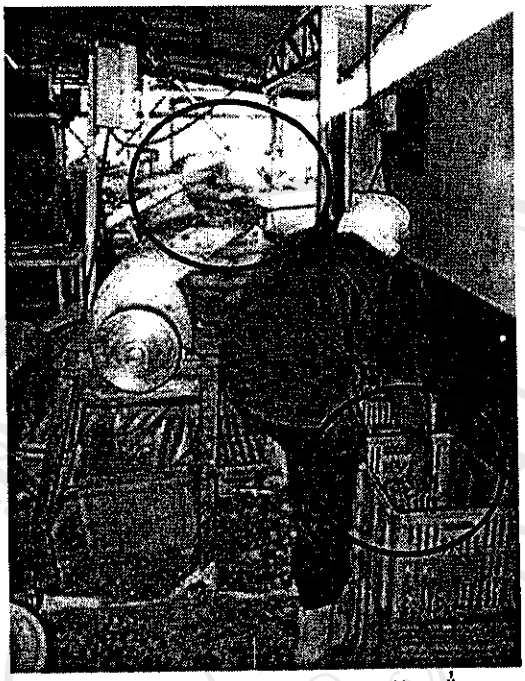

ภาพ 4.7 พนักงานใช้มือหยิบข่า ช่องรับข่าเข้าเครื่องบดเล็กเกินไป

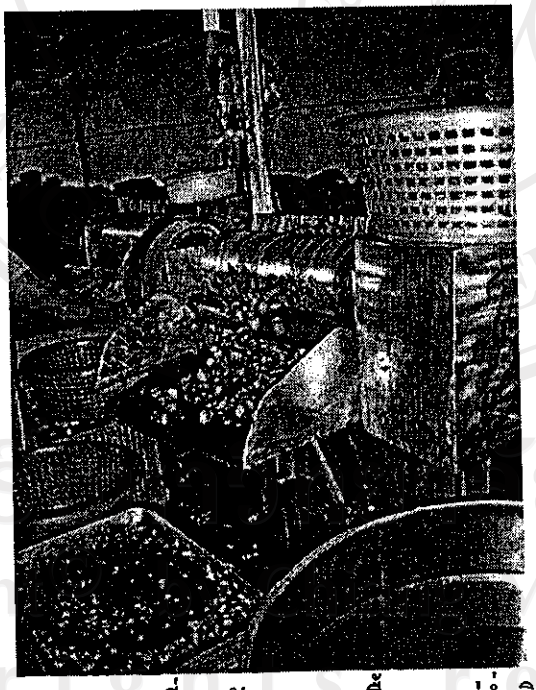

ภาพ 4.8 ตะแกรงที่รองรับแตงดองตื้นและอยู่ต่ำเกินไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

4.5. การกำหนดทางเลือกเทคโนโลยีสะอาด

เมื่อทราบสาเหตุของการสูญเสียที่เกิดขึ้น (ตาราง 4.7) ขั้นตอนต่อไปคือการหาแนวทางแก้ไขโดยกำหนดเป็นทางเลือกของเทคโนโลยีสะอาด โดยการสังเกต วิเคราะห์ แลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้ปฏิบัติงาน ขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ พบทางเลือกที่ควรทำคือการปรับอุปกรณ์ ดังนี้ ณ จุดตรวจคัดผักดองแก้ไขโดยการติดตั้งขอบรอบโต๊ะคัดผักดองให้สูงขึ้น เพื่อป้องกันผักดองหล่นลงพื้น จุดหั่นข่าแก้ไขโดยจัดให้มีเขียงและโต๊ะสำหรับหั่น จุดบดข่าแก้ไขโดยการติดตั้งขอบช่องรับข่าเข้าเครื่องบดให้กว้างกว่าเดิม เพื่อให้มีพื้นที่ที่กว้างพอสำหรับใส่ข่าได้เพียงพอกับปริมาณที่บดในแต่ละครั้ง พร้อมทั้งจัดหาอุปกรณ์ตักข่าให้พนักงานใช้ ส่วนที่เครื่องหั่นแตงดองแก้ไขโดยการเปลี่ยนตะแกรงรองรับแตงดองให้มีขอบสูงขึ้นเพื่อป้องกันการกระเด็นหล่น หรือจัดหาอุปกรณ์ต่อที่วางตะแกรงรองรับแตงดองให้สูงขึ้น (ตาราง 4.8)

ตาราง 4.8 รายการทางเลือกเทคโนโลยีสะอาด

หน่วยการผลิต	ทางเลือก CT	CT เทคนิค
จุดตรวจคัดผักดอง	ปรับอุปกรณ์	ติดตั้งขอบโต๊ะคัดผักดองให้สูงขึ้นเพื่อป้องกันผักดองหล่นลงพื้น
จุดหั่นข่า	ปรับอุปกรณ์	จัดให้มีเขียงและโต๊ะสำหรับหั่นข่า
จุดบดข่า	ปรับอุปกรณ์	ติดตั้งขอบช่องรับข่าเข้าเครื่องบดให้กว้างกว่าเดิมเพื่อให้ใส่ได้เพียงพอกับปริมาณที่บดในแต่ละครั้ง
		จัดหาอุปกรณ์ตักข่าให้พนักงานใช้
เครื่องหั่นแตงดอง	ปรับอุปกรณ์	เปลี่ยนตะแกรงรองรับแตงดองให้มีขอบสูงขึ้น
		จัดหาอุปกรณ์ต่อที่วางตะแกรงรองรับแตงดองให้สูงขึ้น

4.6. การคัดทางเลือกเทคโนโลยีสะอาด

จากการสำรวจและจัดทำรายการโอกาสทางเทคโนโลยีสะอาด (ตาราง 4.9) พบว่าทุกรายการสามารถทำได้ทันทีคือ การติดตั้งขอบโต๊ะตรวจคัดผักดองให้สูงขึ้นและติดตั้งให้ครบทุกโต๊ะ การจัดหาเขียงและโต๊ะสำหรับหั่นข่า การติดตั้งขอบช่องรับข่าที่ปลายเครื่องบดให้กว้างขึ้นเพื่อให้มีพื้นที่รองรับข่าที่กว้างเพียงพอ การเปลี่ยนตะแกรงรองรับแตงดองให้มีขอบสูงขึ้น และการจัดหาอุปกรณ์ต่อที่วางตะแกรงรองรับแตงดองให้สูงขึ้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 4.9 การคัดทางเลือกเทคโนโลยีสะอาด

ทางเลือก CT	ทำได้ทันที	ต้องมีการศึกษาเพิ่มเติม	ไม่สามารถปฏิบัติได้	หมายเหตุ
ติดตั้งขอบโต๊ะตรวจคัดผักดองให้สูงขึ้นและติดตั้งให้ครบทุกโต๊ะ	✓			
จัดให้มีเขียงและโต๊ะสำหรับหั่นข่า	✓			
ติดตั้งขอบช่องรับข่าเข้าเครื่องบดให้กว้างกว่าเดิม	✓			
จัดหาอุปกรณ์ตักข่าให้พนักงานใช้	✓			
เปลี่ยนตะแกรงรองรับแตงดองให้มีขอบสูงขึ้น	✓			
จัดหาอุปกรณ์ต่อที่วางตะแกรงรองรับแตงดองให้สูงขึ้น	✓			

4.7. การประเมินความเป็นไปได้ของทางเลือกทางเทคนิค

นำทางเลือกเทคโนโลยีสะอาดทุกรายการจากตาราง 4.9 มาทำการประเมินความเป็นไปได้ทางเทคนิค ซึ่งได้ข้อมูลตามตาราง 4.10-4.15 ซึ่งพบว่าจากคะแนนเต็ม 15 คะแนน การติดตั้งขอบโต๊ะตรวจคัดผักดองให้สูงขึ้นและติดตั้งให้ครบทุกโต๊ะ การจัดให้มีเขียงและโต๊ะสำหรับหั่นข่า การจัดหาอุปกรณ์ตักข่าให้พนักงานใช้ การเปลี่ยนตะแกรงรองรับแตงดองให้มีขอบสูงขึ้น และการจัดหาอุปกรณ์ต่อที่วางตะแกรงรองรับแตงดองให้สูงขึ้น มีความเป็นไปได้ทางเทคนิคเป็น 14 คะแนนเท่ากัน ส่วนการติดตั้งขอบช่องรับข่าเข้าเครื่องบดให้กว้างกว่าเดิมมีความเป็นไปได้ทางเทคนิค 13 คะแนน ซึ่งจะเห็นว่าทุกทางเลือกมีความเป็นไปได้ทางเทคนิคที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในขั้นตอนการตรวจคัดผักดอง จุดหั่นและบดข่า และที่เครื่องหั่นแตงดองต่อไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 4.10 การประเมินความเป็นไปได้ของทางเลือกทางเทคนิคของการติดตั้งขอบโต๊ะตรวจคัดผักดองให้สูงขึ้นและติดตั้งให้ครบทุกโต๊ะ

ลำดับ	รายการ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ
1	เคยมีบริษัทอื่นใช้ทางเลือกนี้มาก่อนหรือไม่?	✓		
2	ทางเลือกนี้จะรักษาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ไว้หรือไม่?	✓		
3	ทางเลือกนี้ไม่กระทบต่อกระบวนการผลิตหรือใช่หรือไม่?	✓		
4	ไม่ต้องการพนักงานเพิ่มใช่หรือไม่?	✓		
5	พนักงานสามารถทำการผลิตโดยใช้ทางเลือกนี้ได้หรือไม่	✓		
6	ไม่ต้องให้การอบรมพนักงานเพิ่มเติมใช่หรือไม่?	✓		
7	แน่ใจหรือว่าทางเลือกนี้จะทำให้เกิดของเสียน้อยลง?	✓		
8	แน่ใจหรือว่าทางเลือกนี้จะไม่เป็นการเปลี่ยนชนิดของของเสียจากอย่างหนึ่งไปเป็นอย่างอื่นซึ่งอันตรายมากกว่า	✓		
9	ทางเลือกนี้เหมาะสมกับผังของโรงงานหรือไม่?	✓		
10	ผู้ขายเทคโนโลยีสามารถรับประกันได้หรือไม่?	✓		
11	ทางเลือกนี้จะทำให้สภาพแวดล้อมของการทำงานดีขึ้นปลอดภัยขึ้นหรือไม่	✓		
12	ทางเลือกนี้ลดของเสียที่แหล่งกำเนิดหรือไม่?	✓		
13	อะไหล่หาง่ายหรือไม่	✓		
14	เป็นทางเลือกที่ใช้ง่ายหรือไม่?	✓		
15	ทางเลือกนี้ส่งเสริมการนำกลับมาใช้ใหม่หรือไม่?		✓	
	คะแนนรวม	**14**	**1**	**-**

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 4.11 การประเมินความเป็นไปได้ของทางเลือกทางเทคนิคของการจัดให้มีเขียงและโต๊ะสำหรับหั่นข่า

ลำดับ	รายการ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ
1	เคยมีบริษัทอื่นใช้ทางเลือกนี้มาก่อนหรือไม่?	✓		
2	ทางเลือกนี้จะรักษาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ไว้หรือไม่?	✓		
3	ทางเลือกนี้ไม่กระทบต่อกระบวนการผลิตหรือใช่หรือไม่?	✓		
4	ไม่ต้องการพนักงานเพิ่มใช่หรือไม่?	✓		
5	พนักงานสามารถทำการผลิตโดยใช้ทางเลือกนี้ได้หรือไม่	✓		
6	ไม่ต้องให้การอบรมพนักงานเพิ่มเติมใช่หรือไม่?	✓		
7	แน่ใจหรือว่าทางเลือกนี้จะทำให้เกิดของเสียน้อยลง?	✓		
8	แน่ใจหรือว่าทางเลือกนี้จะไม่เป็นการเปลี่ยนชนิดของของเสียจากอย่างหนึ่งไปเป็นอย่างอื่นซึ่งอันตรายมากกว่า	✓		
9	ทางเลือกนี้เหมาะสมกับผังของโรงงานหรือไม่?	✓		
10	ผู้ขายเทคโนโลยีสามารถรับประกันได้หรือไม่?	✓		
11	ทางเลือกนี้จะทำให้สภาพแวดล้อมของการทำงานดีขึ้นปลอดภัยขึ้นหรือไม่	✓		
12	ทางเลือกนี้ลดของเสียที่แหล่งกำเนิดหรือไม่?	✓		
13	อะไหล่หาง่ายหรือไม่	✓		
14	เป็นทางเลือกที่ใช้ง่ายหรือไม่?	✓		
15	ทางเลือกนี้ส่งเสริมการนำกลับมาใช้ใหม่หรือไม่?		✓	
	คะแนนรวม	**14**	**1**	**-**

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 4.12 การประเมินความเป็นไปได้ของทางเลือกทางเทคนิคของการติดตั้งขอบช่องรับข่าเข้าเครื่องบดให้กว้างกว่าเดิม

ลำดับ	รายการ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ
1	เคยมีบริษัทอื่นใช้ทางเลือกนี้มาก่อนหรือไม่?			✓
2	ทางเลือกนี้จะรักษาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ไว้หรือไม่?	✓		
3	ทางเลือกนี้ไม่กระทบต่อกระบวนการผลิตหรือใช่หรือไม่?	✓		
4	ไม่ต้องการพนักงานเพิ่มใช่หรือไม่?	✓		
5	พนักงานสามารถทำการผลิตโดยใช้ทางเลือกนี้ได้หรือไม่	✓		
6	ไม่ต้องให้การอบรมพนักงานเพิ่มเติมใช่หรือไม่?	✓		
7	แน่ใจหรือว่าทางเลือกนี้จะทำให้เกิดของเสียน้อยลง?	✓		
8	แน่ใจหรือว่าทางเลือกนี้จะไม่เป็นการเปลี่ยนชนิดของของเสียจากอย่างหนึ่งไปเป็นอย่างอื่นซึ่งอันตรายมากกว่า	✓		
9	ทางเลือกนี้เหมาะสมกับผังของโรงงานหรือไม่?	✓		
10	ผู้ขายเทคโนโลยีสามารถรับประกันได้หรือไม่?	✓		
11	ทางเลือกนี้จะทำให้สภาพแวดล้อมของการทำงานดีขึ้นปลอดภัยขึ้นหรือไม่	✓		
12	ทางเลือกนี้ลดของเสียที่แหล่งกำเนิดหรือไม่?	✓		
13	อะไหล่หาง่ายหรือไม่	✓		
14	เป็นทางเลือกที่ใช้ง่ายหรือไม่?	✓		
15	ทางเลือกนี้ส่งเสริมการนำกลับมาใช้ใหม่หรือไม่?		✓	
	คะแนนรวม	**13**	**1**	**1**

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 4.13 การประเมินความเป็นไปได้ของทางเลือกทางเทคนิคของการจัดหาอุปกรณ์ตักข่าให้พนักงานใช้

ลำดับ	รายการ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ
1	เคยมีบริษัทอื่นใช้ทางเลือกนี้มาก่อนหรือไม่?	✓		
2	ทางเลือกนี้จะรักษาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ไว้หรือไม่?	✓		
3	ทางเลือกนี้ไม่กระทบต่อกระบวนการผลิตหรือใช่หรือไม่?	✓		
4	ไม่ต้องการพนักงานเพิ่มใช่หรือไม่?	✓		
5	พนักงานสามารถทำการผลิตโดยใช้ทางเลือกนี้ได้หรือไม่	✓		
6	ไม่ต้องให้การอบรมพนักงานเพิ่มเติมใช่หรือไม่?	✓		
7	แน่ใจหรือว่าทางเลือกนี้จะทำให้เกิดของเสียน้อยลง?	✓		
8	แน่ใจหรือว่าทางเลือกนี้จะไม่เป็นการเปลี่ยนชนิดของของเสียจากอย่างหนึ่งไปเป็นอย่างอื่นซึ่งอันตรายมากกว่า	✓		
9	ทางเลือกนี้เหมาะสมกับผังของโรงงานหรือไม่?	✓		
10	ผู้ขายเทคโนโลยีสามารถรับประกันได้หรือไม่?	✓		
11	ทางเลือกนี้จะทำให้สภาพแวดล้อมของการทำงานดีขึ้น ปลอดภัยขึ้นหรือไม่	✓		
12	ทางเลือกนี้ลดของเสียที่แหล่งกำเนิดหรือไม่?	✓		
13	อะไหล่หาง่ายหรือไม่	✓		
14	เป็นทางเลือกที่ใช้ง่ายหรือไม่?	✓		
15	ทางเลือกนี้ส่งเสริมการนำกลับมาใช้ใหม่หรือไม่?		✓	
	คะแนนรวม	14	1	-

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 4.14 การประเมินความเป็นไปได้ของทางเลือกทางเทคนิคของการเปลี่ยนตะแกรงรองรับแตงดองให้มีขอบสูงขึ้น

ลำดับ	รายการ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ
1	เคยมีบริษัทอื่นใช้ทางเลือกนี้มาก่อนหรือไม่?	✓		
2	ทางเลือกนี้จะรักษาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ไว้หรือไม่?	✓		
3	ทางเลือกนี้ไม่กระทบต่อกระบวนการผลิตหรือใช่หรือไม่?	✓		
4	ไม่ต้องการพนักงานเพิ่มใช่หรือไม่?	✓		
5	พนักงานสามารถทำการผลิตโดยใช้ทางเลือกนี้ได้หรือไม่	✓		
6	ไม่ต้องให้การอบรมพนักงานเพิ่มเติมใช่หรือไม่?	✓		
7	แน่ใจหรือว่าทางเลือกนี้จะทำให้เกิดของเสียน้อยลง?	✓		
8	แน่ใจหรือว่าทางเลือกนี้จะไม่เป็นการเปลี่ยนชนิดของของเสียจากอย่างหนึ่งไปเป็นอย่างอื่นซึ่งอันตรายมากกว่า	✓		
9	ทางเลือกนี้เหมาะสมกับผังของโรงงานหรือไม่?	✓		
10	ผู้ขายเทคโนโลยีสามารถรับประกันได้หรือไม่?	✓		
11	ทางเลือกนี้จะทำให้สภาพแวดล้อมของการทำงานดีขึ้นปลอดภัยขึ้นหรือไม่	✓		
12	ทางเลือกนี้ลดของเสียที่แหล่งกำเนิดหรือไม่?	✓		
13	อะไหล่หาง่ายหรือไม่	✓		
14	เป็นทางเลือกที่ใช้ง่ายหรือไม่?	✓		
15	ทางเลือกนี้ส่งเสริมการนำกลับมาใช้ใหม่หรือไม่?		✓	
	คะแนนรวม	**14**	**1**	**-**

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 4.15 การประเมินความเป็นไปได้ของทางเลือกทางเทคนิคของการจัดหาอุปกรณ์ต่อที่วาง ตะแกรงรองรับแตงดองให้สูงขึ้น

ลำดับ	รายการ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ
1	เคยมีบริษัทอื่นใช้ทางเลือกนี้มาก่อนหรือไม่?	✓		
2	ทางเลือกนี้จะรักษาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ไว้หรือไม่?	✓		
3	ทางเลือกนี้ไม่กระทบต่อกระบวนการผลิตหรือใช่หรือไม่?	✓		
4	ไม่ต้องการพนักงานเพิ่มใช่หรือไม่?	✓		
5	พนักงานสามารถทำการผลิตโดยใช้ทางเลือกนี้ได้หรือไม่	✓		
6	ไม่ต้องให้การอบรมพนักงานเพิ่มเติมใช่หรือไม่?	✓		
7	แน่ใจหรือว่าทางเลือกนี้จะทำให้เกิดของเสียน้อยลง?	✓		
8	แน่ใจหรือว่าทางเลือกนี้จะไม่เป็นการเปลี่ยนชนิดของของเสียจากอย่างหนึ่งไปเป็นอย่างอื่นซึ่งอันตรายมากกว่า	✓		
9	ทางเลือกนี้เหมาะสมกับผังของโรงงานหรือไม่?	✓		
10	ผู้ขายเทคโนโลยีสามารถรับประกันได้หรือไม่?	✓		
11	ทางเลือกนี้จะทำให้สภาพแวดล้อมของการทำงานดีขึ้น ปลอดภัยขึ้นหรือไม่	✓		
12	ทางเลือกนี้ลดของเสียที่แหล่งกำเนิดหรือไม่?	✓		
13	อะไหล่หาง่ายหรือไม่	✓		
14	เป็นทางเลือกที่ใช้ง่ายหรือไม่?	✓		
15	ทางเลือกนี้ส่งเสริมการนำกลับมาใช้ใหม่หรือไม่?		✓	
	คะแนนรวม	**14**	**1**	**-**

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

4.8. การประเมินความเป็นไปได้ของทางเลือกทางเศรษฐศาสตร์

นำทางเลือกเทคโนโลยีสะอาดทุกรายการจากตาราง 4.9 มาทำการประเมินความเป็นไปได้ทางเศรษฐศาสตร์ ซึ่งได้ข้อมูลตามตาราง 4.16-4.21 ซึ่งพบว่าจากคะแนนเต็ม 9 คะแนน การติดตั้งขอบโต๊ะตรวจคัดผักดองให้สูงขึ้นและติดตั้งให้ครบทุกโต๊ะ การจัดให้มีเขียงและโต๊ะสำหรับหั่นข่า การติดตั้งขอบช่องรับข่าเข้าเครื่องบดให้กว้างกว่าเดิม การจัดหาอุปกรณ์ตักข่าให้พนักงานใช้ การเปลี่ยนตะแกรงรองรับแตงดองให้มีขอบสูงขึ้น และการจัดหาอุปกรณ์ต่อที่วางตะแกรงรองรับแตงดองให้สูงขึ้น มีความเป็นไปได้ทางเศรษฐศาสตร์เป็น 6, 7, 5, 7, 6 และ 7 คะแนนตามลำดับ ซึ่งจะเห็นว่าทุกทางเลือกมีความเป็นไปได้ทางเศรษฐศาสตร์ที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในขั้นตอนการตรวจคัดผักดอง จุดหั่นและบดข่า และที่เครื่องหั่นแตงดองต่อไป

ตาราง 4.16 การประเมินความเป็นไปได้ของทางเลือกทางเศรษฐศาสตร์ของการติดตั้งขอบโต๊ะตรวจคัดผักดองให้สูงขึ้นและติดตั้งให้ครบทุกโต๊ะ

ลำดับ	รายการ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ
1	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนการใช้วัตถุดิบหรือไม่?	✓		
2	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนสาธารณูปโภคหรือไม่?	✓		
3	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนการจัดเก็บวัสดุและของเสียหรือไม่?	✓		
4	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนค่าปรับตามกฎหมายหรือไม่?		✓	
5	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนเรื่องการเจ็บป่วย/อุบัติเหตุของคนงานหรือไม่?			✓
6	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนการจ่ายค่าประกันหรือไม่?		✓	
7	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนการกำจัดของเสียหรือไม่?	✓		
8	ทางเลือกนี้มีระยะเวลาคืนทุนที่น่าพอใจหรือไม่?	✓		
9	ทางเลือกนี้เหมาะสมกับการลงทุนหรือไม่? (พิจารณาทั้งต้นทุนขั้นแรก และต้นทุนในการบำรุงรักษา)	✓		
	คะแนนรวม	**6**	**2**	**1**

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 4.17 การประเมินความเป็นไปได้ของทางเลือกทางเศรษฐศาสตร์ของการจัดให้มีเขียงและโต๊ะสำหรับหั่นข่า

ลำดับ	รายการ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ
1	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนการใช้วัตถุดิบหรือไม่?	✓		
2	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนสาธารณูปโภคหรือไม่?	✓		
3	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนการจัดเก็บวัสดุและของเสียหรือไม่?	✓		
4	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนค่าปรับตามกฎหมายหรือไม่?		✓	
5	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนเรื่องการเจ็บป่วย/อุบัติเหตุของคนงานหรือไม่?	✓		
6	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนการจ่ายค่าประกันหรือไม่?		✓	
7	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนการกำจัดของเสียหรือไม่?	✓		
8	ทางเลือกนี้มีระยะเวลาคืนทุนที่น่าพอใจหรือไม่?	✓		
9	ทางเลือกนี้เหมาะสมกับการลงทุนหรือไม่? (พิจารณาทั้งต้นทุนขั้นแรก และต้นทุนในการบำรุงรักษา)	✓		
	คะแนนรวม	**7**	**2**	**-**

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 4.18 การประเมินความเป็นไปได้ของทางเลือกทางเศรษฐศาสตร์ของการติดตั้งขอบช่องรับข่าเข้าเครื่องบดให้กว้างกว่าเดิม

ลำดับ	รายการ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ
1	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนการใช้วัตถุดิบหรือไม่?	✓		
2	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนสาธารณูปโภคหรือไม่?	✓		
3	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนการจัดเก็บวัสดุและของเสียหรือไม่?	✓		
4	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนค่าปรับตามกฎหมายหรือไม่?		✓	
5	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนเรื่องการเจ็บป่วย/อุบัติเหตุของคนงานหรือไม่?			✓
6	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนการจ่ายค่าประกันหรือไม่?		✓	
7	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนการกำจัดของเสียหรือไม่?	✓		
8	ทางเลือกนี้มีระยะเวลาคืนทุนที่น่าพอใจหรือไม่?	✓		
9	ทางเลือกนี้เหมาะสมกับการลงทุนหรือไม่? (พิจารณาทั้งต้นทุนขั้นแรก และต้นทุนในการบำรุงรักษา)			✓
	คะแนนรวม	**5**	**2**	**2**

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 4.19 การประเมินความเป็นไปได้ของทางเลือกทางเศรษฐศาสตร์ของการจัดหาอุปกรณ์ตักข่าให้พนักงานใช้

ลำดับ	รายการ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ
1	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนการใช้วัตถุดิบหรือไม่?	✓		
2	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนสาธารณูปโภคหรือไม่?	✓		
3	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนการจัดเก็บวัสดุและของเสียหรือไม่?	✓		
4	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนค่าปรับตามกฎหมายหรือไม่?		✓	
5	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนเรื่องการเจ็บป่วย/อุบัติเหตุของคนงานหรือไม่?	✓		
6	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนการจ่ายค่าประกันหรือไม่?		✓	
7	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนการกำจัดของเสียหรือไม่?	✓		
8	ทางเลือกนี้มีระยะเวลาคืนทุนที่น่าพอใจหรือไม่?	✓		
9	ทางเลือกนี้เหมาะสมกับการลงทุนหรือไม่? (พิจารณาทั้งต้นทุนขั้นแรก และต้นทุนในการบำรุงรักษา)	✓		
	คะแนนรวม	7	2	-

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 4.20 การประเมินความเป็นไปได้ของทางเลือกทางเศรษฐศาสตร์ของการเปลี่ยนตะแกรงรองรับแตงดองให้มีขอบสูงขึ้น

ลำดับ	รายการ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ
1	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนการใช้วัตถุดิบหรือไม่?	✓		
2	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนสาธารณูปโภคหรือไม่?	✓		
3	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนการจัดเก็บวัสดุและของเสียหรือไม่?	✓		
4	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนค่าปรับตามกฎหมายหรือไม่?		✓	
5	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนเรื่องการเจ็บป่วย/อุบัติเหตุของคนงานหรือไม่?			✓
6	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนการจ่ายค่าประกันหรือไม่?		✓	
7	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนการกำจัดของเสียหรือไม่?	✓		
8	ทางเลือกนี้มีระยะเวลาคืนทุนที่น่าพอใจหรือไม่?	✓		
9	ทางเลือกนี้เหมาะสมกับการลงทุนหรือไม่? (พิจารณาทั้งต้นทุนขั้นแรก และต้นทุนในการบำรุงรักษา)	✓		
	คะแนนรวม	**6**	**2**	**1**

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

2
667.7
ก744ก
เลขหมู่.....
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ตาราง 4.21 การประเมินความเป็นไปได้ของทางเลือกทางเศรษฐศาสตร์ของการจัดหาอุปกรณ์ต่อที่วางตะแกรงรองรับแตงดองให้สูงขึ้น

ลำดับ	รายการ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ
1	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนการใช้วัตถุดิบหรือไม่?	✓		
2	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนสาธารณูปโภคหรือไม่?	✓		
3	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนการจัดเก็บวัสดุและของเสียหรือไม่?	✓		
4	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนค่าปรับตามกฎหมายหรือไม่?		✓	
5	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนเรื่องการเจ็บป่วย/อุบัติเหตุของคนงานหรือไม่?	✓		
6	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนการจ่ายค่าประกันหรือไม่?		✓	
7	ทางเลือกนี้ทำให้ลดต้นทุนการกำจัดของเสียหรือไม่?	✓		
8	ทางเลือกนี้มีระยะเวลาคืนทุนที่น่าพอใจหรือไม่?	✓		
9	ทางเลือกนี้เหมาะสมกับการลงทุนหรือไม่? (พิจารณาทั้งต้นทุนขั้นแรก และต้นทุนในการบำรุงรักษา)	✓		
	คะแนนรวม	**7**	**2**	**-**

4.9. การประเมินความเป็นไปได้ของทางเลือกทางสิ่งแวดล้อม

นำทางเลือกเทคโนโลยีสะอาดทุกรายการจากตาราง 4.9 มาทำการประเมินความเป็นไปได้ทางสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้ข้อมูลตามตาราง 4.22-4.27 ซึ่งพบว่าจากคะแนนเต็ม 10 คะแนน การติดตั้งขอบโต๊ะตรวจคัดผักดองให้สูงขึ้นและติดตั้งให้ครบทุกโต๊ะ การจัดให้มีเขียงและโต๊ะสำหรับหั่นข่า การติดตั้งขอบช่องรับข่าเข้าเครื่องบดให้กว้างกว่าเดิม การจัดหาอุปกรณ์ตักข่าให้พนักงานใช้ การเปลี่ยนตะแกรงรองรับแตงดองให้มีขอบสูงขึ้น และการจัดหาอุปกรณ์ต่อที่วางตะแกรงรองรับแตงดองให้สูงขึ้น มีความเป็นไปได้ทางสิ่งแวดล้อมเป็น 5, 5, 4, 5, 4 และ 4 คะแนนตามลำดับ ซึ่งจะเห็นว่า ทุกทางเลือกมีความเป็นไปได้ทางสิ่งแวดล้อมที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในขั้นตอนการตรวจคัดผักดอง จุดหั่นและบดข่า และที่เครื่องหั่นแตงดองต่อไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 4.22 การประเมินความเป็นไปได้ของทางเลือกทางสิ่งแวดล้อมของการติดตั้งขอบโต๊ะตรวจคัดผักดองให้สูงขึ้นและติดตั้งให้ครบทุกโต๊ะ

ลำดับ	รายการ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ
1	ทางเลือกนี้ลดความเป็นพิษและปริมาณของของเสียที่เป็นของแข็ง และกากตะกอนหรือไม่?	✓		
2	ทางเลือกนี้ลดความเป็นพิษและปริมาณของน้ำทิ้งหรือไม่?	✓		
3	ทางเลือกนี้ลดความเป็นพิษและปริมาณของมลพิษทางอากาศหรือไม่?		✓	
4	ทางเลือกนี้ทำให้สุขภาพ และความปลอดภัยของพนักงานดีขึ้นหรือไม่?	✓		
5	ทางเลือกนี้ทำให้ลดการใช้วัตถุดิบ (ต่อหน่วยผลผลิต) หรือไม่?	✓		
6	ทางเลือกนี้ทำให้ลดการใช้สารเสริมในกระบวนการผลิต (ต่อหน่วยผลผลิต) หรือไม่?		✓	
7	ทางเลือกนี้ทำให้ลดปริมาณการใช้พลังงาน (ต่อหน่วยผลผลิต) หรือไม่?		✓	
8	ทางเลือกนี้ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างอื่นอีกใช่หรือไม่?	✓		
9	ทางเลือกนี้เพิ่มโอกาสในการนำของเสียกลับมาใช้ใหม่หรือไม่?		✓	
10	ทางเลือกนี้เพิ่มโอกาสการนำกลับมาใช้ใหม่ของผลิตภัณฑ์หรือไม่?		✓	
	คะแนนรวม	5	5	-

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 4.23 การประเมินความเป็นไปได้ของทางเลือกทางสิ่งแวดล้อมของการจัดให้มีเขียงและโต๊ะสำหรับหั่นข่า

ลำดับ	รายการ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ
1	ทางเลือกนี้ลดความเป็นพิษและปริมาณของของเสียที่เป็นของแข็ง และกากตะกอนหรือไม่?	✓		
2	ทางเลือกนี้ลดความเป็นพิษและปริมาณของน้ำทิ้งหรือไม่?	✓		
3	ทางเลือกนี้ลดความเป็นพิษและปริมาณของมลพิษทางอากาศหรือไม่?		✓	
4	ทางเลือกนี้ทำให้สุขภาพ และความปลอดภัยของพนักงานดีขึ้นหรือไม่?	✓		
5	ทางเลือกนี้ทำให้ลดการใช้วัตถุดิบ (ต่อหน่วยผลผลิต) หรือไม่?	✓		
6	ทางเลือกนี้ทำให้ลดการใช้สารเสริมในกระบวนการผลิต (ต่อหน่วยผลผลิต) หรือไม่?		✓	
7	ทางเลือกนี้ทำให้ลดปริมาณการใช้พลังงาน (ต่อหน่วยผลผลิต) หรือไม่?		✓	
8	ทางเลือกนี้ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างอื่นอีกใช่หรือไม่?	✓		
9	ทางเลือกนี้เพิ่มโอกาสในการนำของเสียกลับมาใช้ใหม่หรือไม่?		✓	
10	ทางเลือกนี้เพิ่มโอกาสการนำกลับมาใช้ใหม่ของผลิตภัณฑ์หรือไม่?		✓	
	คะแนนรวม	5	5	-

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 4.24 การประเมินความเป็นไปได้ของทางเลือกทางสิ่งแวดล้อมของการติดตั้งขอบช่องรับข่าเข้าเครื่องบดให้กว้างกว่าเดิม

ลำดับ	รายการ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ
1	ทางเลือกนี้ลดความเป็นพิษและปริมาณของของเสียที่เป็นของแข็ง และกากตะกอนหรือไม่?	✓		
2	ทางเลือกนี้ลดความเป็นพิษและปริมาณของน้ำทิ้งหรือไม่?	✓		
3	ทางเลือกนี้ลดความเป็นพิษและปริมาณของมลพิษทางอากาศหรือไม่?		✓	
4	ทางเลือกนี้ทำให้สุขภาพ และความปลอดภัยของพนักงานดีขึ้นหรือไม่?			✓
5	ทางเลือกนี้ทำให้ลดการใช้วัตถุดิบ (ต่อหน่วยผลผลิต) หรือไม่?	✓		
6	ทางเลือกนี้ทำให้ลดการใช้สารเสริมในกระบวนการผลิต (ต่อหน่วยผลผลิต) หรือไม่?		✓	
7	ทางเลือกนี้ทำให้ลดปริมาณการใช้พลังงาน (ต่อหน่วยผลผลิต) หรือไม่?		✓	
8	ทางเลือกนี้ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างอื่นอีกใช่หรือไม่?	✓		
9	ทางเลือกนี้เพิ่มโอกาสในการนำของเสียกลับมาใช้ใหม่หรือไม่?		✓	
10	ทางเลือกนี้เพิ่มโอกาสการนำกลับมาใช้ใหม่ของผลิตภัณฑ์หรือไม่?		✓	
	คะแนนรวม	4	5	1

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 4.25 การประเมินความเป็นไปได้ของทางเลือกทางสิ่งแวดล้อมของการจัดหาอุปกรณ์ตักข่าให้พนักงานใช้

ลำดับ	รายการ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ
1	ทางเลือกนี้ลดความเป็นพิษและปริมาณของของเสียที่เป็นของแข็ง และกากตะกอนหรือไม่?	✓		
2	ทางเลือกนี้ลดความเป็นพิษและปริมาณของน้ำทิ้งหรือไม่?	✓		
3	ทางเลือกนี้ลดความเป็นพิษและปริมาณของมลพิษทางอากาศหรือไม่?		✓	
4	ทางเลือกนี้ทำให้สุขภาพ และความปลอดภัยของพนักงานดีขึ้นหรือไม่?	✓		
5	ทางเลือกนี้ทำให้ลดการใช้วัตถุดิบ (ต่อหน่วยผลผลิต) หรือไม่?	✓		
6	ทางเลือกนี้ทำให้ลดการใช้สารเสริมในกระบวนการผลิต (ต่อหน่วยผลผลิต) หรือไม่?		✓	
7	ทางเลือกนี้ทำให้ลดปริมาณการใช้พลังงาน (ต่อหน่วยผลผลิต) หรือไม่?		✓	
8	ทางเลือกนี้ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างอื่นอีกใช่หรือไม่?	✓		
9	ทางเลือกนี้เพิ่มโอกาสในการนำของเสียกลับมาใช้ใหม่หรือไม่?		✓	
10	ทางเลือกนี้เพิ่มโอกาสการนำกลับมาใช้ใหม่ของผลิตภัณฑ์หรือไม่?		✓	
	คะแนนรวม	**5**	**5**	**-**

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 4.26 การประเมินความเป็นไปได้ของทางเลือกทางสิ่งแวดล้อมของการเปลี่ยนตะแกรงรองรับแตงดองให้มีขอบสูงขึ้น

ลำดับ	รายการ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ
1	ทางเลือกนี้ลดความเป็นพิษและปริมาณของของเสียที่เป็นของแข็ง และกากตะกอนหรือไม่?	✓		
2	ทางเลือกนี้ลดความเป็นพิษและปริมาณของน้ำทิ้งหรือไม่?	✓		
3	ทางเลือกนี้ลดความเป็นพิษและปริมาณของมลพิษทางอากาศหรือไม่?		✓	
4	ทางเลือกนี้ทำให้สุขภาพ และความปลอดภัยของพนักงานดีขึ้นหรือไม่?			✓
5	ทางเลือกนี้ทำให้ลดการใช้วัตถุดิบ (ต่อหน่วยผลผลิต) หรือไม่?	✓		
6	ทางเลือกนี้ทำให้ลดการใช้สารเสริมในกระบวนการผลิต (ต่อหน่วยผลผลิต) หรือไม่?		✓	
7	ทางเลือกนี้ทำให้ลดปริมาณการใช้พลังงาน (ต่อหน่วยผลผลิต) หรือไม่?		✓	
8	ทางเลือกนี้ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างอื่นอีกใช่หรือไม่?	✓		
9	ทางเลือกนี้เพิ่มโอกาสในการนำของเสียกลับมาใช้ใหม่หรือไม่?		✓	
10	ทางเลือกนี้เพิ่มโอกาสการนำกลับมาใช้ใหม่ของผลิตภัณฑ์หรือไม่?		✓	
	คะแนนรวม	4	5	1

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 4.27 การประเมินความเป็นไปได้ของทางเลือกทางสิ่งแวดล้อมของการจัดหาอุปกรณ์ต่อที่วางตะแกรงรองรับแตงดองให้สูงขึ้น

ลำดับ	รายการ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ
1	ทางเลือกนี้ลดความเป็นพิษและปริมาณของของเสียที่เป็นของแข็ง และกากตะกอนหรือไม่?	✓		
2	ทางเลือกนี้ลดความเป็นพิษและปริมาณของน้ำทิ้งหรือไม่?	✓		
3	ทางเลือกนี้ลดความเป็นพิษและปริมาณของมลพิษทางอากาศหรือไม่?		✓	
4	ทางเลือกนี้ทำให้สุขภาพ และความปลอดภัยของพนักงานดีขึ้นหรือไม่?			✓
5	ทางเลือกนี้ทำให้ลดการใช้วัตถุดิบ (ต่อหน่วยผลผลิต) หรือไม่?	✓		
6	ทางเลือกนี้ทำให้ลดการใช้สารเสริมในกระบวนการผลิต (ต่อหน่วยผลผลิต) หรือไม่?		✓	
7	ทางเลือกนี้ทำให้ลดปริมาณการใช้พลังงาน (ต่อหน่วยผลผลิต) หรือไม่?		✓	
8	ทางเลือกนี้ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างอื่นอีกใช่หรือไม่?	✓		
9	ทางเลือกนี้เพิ่มโอกาสในการนำของเสียกลับมาใช้ใหม่หรือไม่?		✓	
10	ทางเลือกนี้เพิ่มโอกาสการนำกลับมาใช้ใหม่ของผลิตภัณฑ์หรือไม่?		✓	
	คะแนนรวม	**4**	**5**	**1**

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

4.10. การคัดเลือกทางเลือกที่เหมาะสมเพื่อนำไปปฏิบัติ

เมื่อได้ผลการประเมินด้านต่าง ๆ จากข้อ 4.9 แล้ว ได้ทำการสรุปความเหมาะสมของแต่ละทางเลือกว่าจะทำการแก้ไขตามทางเลือกเหล่านั้นได้หรือไม่ (ตาราง 4.28) ซึ่งพบว่าการจัดให้มีเขียงและโต๊ะสำหรับหั่นข่า และการจัดหาอุปกรณ์ตักข่าให้พนักงานใช้ ได้คะแนน 9 คะแนน ซึ่งเป็นคะแนนสูงสุด การติดตั้งขอบโต๊ะตรวจคัดผักดองให้สูงขึ้นและติดตั้งให้ครบทุกโต๊ะ และการจัดหาอุปกรณ์ต่อที่วางตะแกรงรองรับแตงดองให้สูงขึ้น ได้คะแนนรองลงมาคือ 8 คะแนน ส่วนการเปลี่ยนตะแกรงรองรับแตงดองให้มีขอบสูงขึ้น และการติดตั้งขอบช่องรับข่าเข้าเครื่องบดให้กว้างกว่าเดิม ได้คะแนนรองลงมาเล็กน้อย คือ 7 คะแนน อย่างไรก็ตามทุกทางเลือกสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับการตรวจคัดผักดอง จุดหั่นและบดข่า และที่เครื่องหั่นแตงดองต่อไป

ตาราง 4.28 การคัดทางเลือกที่เหมาะสมเพื่อนำไปปฏิบัติ

ทางเลือก CT	คะแนนความเป็นไปได้			รวมคะแนน	ปฏิบัติได้/ไม่ได้
	ด้านเทคนิค*	ด้านเศรษฐศาสตร์**	ด้านสิ่งแวดล้อม***		
ติดตั้งขอบโต๊ะตรวจคัดผักดองให้สูงขึ้นและติดตั้งให้ครบทุกโต๊ะ	3	2	3	8	ได้
จัดให้มีเขียงและโต๊ะสำหรับหั่นข่า	3	3	3	9	ได้
ติดตั้งขอบช่องรับข่าเข้าเครื่องบดให้กว้างกว่าเดิม	3	2	2	7	ได้
จัดหาอุปกรณ์ตักข่าให้พนักงานใช้	3	3	3	9	ได้
เปลี่ยนตะแกรงรองรับแตงดองให้มีขอบสูงขึ้น	3	2	2	7	ได้
จัดหาอุปกรณ์ต่อที่วางตะแกรงรองรับแตงดองให้สูงขึ้น	3	3	2	8	ได้

หมายเหตุ คะแนนเกณฑ์การประเมิน 1 = ต่ำ, 2 = ปานกลาง, 3 = สูง โดยประเมินจากผลรวมคะแนนการประเมินความเป็นไปได้ในด้านเทคนิค ด้านเศรษฐศาสตร์ และด้านสิ่งแวดล้อม

*จากตารางที่ 4.10-4.15 คะแนน 1-5 ได้ 1 (ต่ำ), 6-10 ได้ 2 (ปานกลาง), 11-15 ได้ 3 (สูง)

**จากตารางที่ 4.16-4.21 คะแนน 1-3 ได้ 1 (ต่ำ), 4-6 ได้ 2 (ปานกลาง), 7-9 ได้ 3 (สูง)

***จากตารางที่ 4.22-27 คะแนน 1-3 ได้ 1 (ต่ำ), 4-6 ได้ 2 (ปานกลาง), 7-10 ได้ 3 (สูง)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

4.11. มูลค่าการประหยัดและระยะเวลาคืนทุนของทางเลือกเทคโนโลยีสะอาด

จากการคัดเลือกทางเลือกที่เหมาะสมเพื่อนำไปปฏิบัติในข้อ 4.10 พบว่าทุกทางเลือก ได้แก่ การติดตั้งขอบโต๊ะตรวจคัดผักดองให้สูงขึ้นและติดตั้งให้ครบทุกโต๊ะ การจัดให้มีเขียงและโต๊ะสำหรับหั่นข่า การติดตั้งขอบช่องรับข่าเข้าเครื่องบดให้กว้างกว่าเดิม การจัดหาอุปกรณ์ตักข่าให้พนักงานใช้ การเปลี่ยนตะแกรงรองรับแตงดองให้มีขอบสูงขึ้น การจัดหาอุปกรณ์ต่อที่วางตะแกรงรองรับแตงดองให้สูงขึ้น มีความเป็นไปได้ที่จะนำไปปฏิบัติ โดยมีมูลค่าการประหยัด และระยะเวลาคืนทุนของแต่ละทางเลือกดังนี้

1. การติดตั้งขอบโต๊ะตรวจคัดผักดองให้สูงขึ้นและติดตั้งให้ครบทุกโต๊ะ

จำนวนโต๊ะที่ต้องปรับปรุงทั้งหมด 6 ตัว ปรับปรุงโดยการใช้แผ่นสแตนเลส สูง 5 นิ้ว กั้นรอบโต๊ะ ราคาแผ่นสแตนเลสรวมค่าติดตั้งต่อโต๊ะ 1 ตัวเท่ากับ 2,800 บาท รวมเป็นเงิน 25,200 บาท ปริมาณผักดองหล่น ณ จุดตรวจคัดเฉลี่ย 5,153 ก.ก. ต่อปี ราคาขายเศษผัก 5 บาทต่อ ก.ก. คิดเป็นมูลค่า 25,765 บาทต่อปี และลดปริมาณน้ำที่ต้องใช้ล้างเครื่องมือ อุปกรณ์ และพื้นได้ 10 ลบ.ม. ต่อวัน จำนวนวันผลิตผักดองเท่ากับ 300 วัน หรือ 3,000 ลบ.ม. ต่อปี ราคาน้ำเท่ากับ 3.50 บาทต่อ ลบ.ม. คิดเป็นมูลค่าการประหยัดน้ำ 10,500 บาทต่อปี ดังนั้นการติดตั้งขอบโต๊ะตรวจคัดผักดองทำให้เกิดมูลค่าการประหยัดได้รวม 36,265 บาทต่อปี การติดตั้งขอบโต๊ะจะมีระยะเวลาคืนทุนเท่ากับ 25,200/36,265 = 0.69 ปี หรือ 8 เดือน 9 วัน โต๊ะที่ติดตั้งขอบโต๊ะเรียบร้อยแล้วสามารถนำไปใช้กับการผลิตผลิตภัณฑ์ชนิดอื่นได้ ซึ่งจะทำให้มูลค่าการประหยัดมากขึ้น และมีระยะเวลาคืนทุนเร็วกว่าที่คำนวณ

2. การจัดให้มีเขียงและโต๊ะสำหรับหั่นข่า

ราคาเขียงและมีดชุดละ 1,200 บาท (โต๊ะสแตนเลสสำหรับหั่นข่าไม่ต้องมีการลงทุนเนื่องจากนำของเดิมที่มีอยู่มาใช้) มูลค่าข่าที่หล่นลงพื้น 700 บาทต่อปี (ร้อยละ 1 ของปริมาณที่ใช้ต่อปี) ลดปริมาณน้ำที่ต้องใช้ล้างเครื่องมือ อุปกรณ์ และพื้น ได้ 5 ลบ.ม. ต่อวัน ปีละ 48 วัน หรือ 240 ลบ.ม. ต่อปี ราคาน้ำเท่ากับ 3.50 บาทต่อ ลบ.ม. คิดเป็นมูลค่าการประหยัดน้ำ 840 บาทต่อปี ดังนั้นการจัดให้มีเขียงและโต๊ะสำหรับหั่นข่าทำให้เกิดมูลค่าการประหยัดได้รวม 1,540 บาท มีระยะเวลาคืนทุนเท่ากับ 1,200/1,540 = 0.78 ปี หรือ 9 เดือน 11 วัน

3. การติดตั้งขอบช่องรับข่าเข้าเครื่องบดให้กว้างกว่าเดิม

เครื่องบด 1 เครื่อง ปรับปรุงโดยการทำขอบกระบะเสริมบนช่องรับข่าเดิมโดยใช้แผ่นสแตนเลส สูง 5 นิ้ว ราคาแผ่นสแตนเลสรวมค่าติดตั้งเท่ากับ 1,600 บาท มูลค่าข่าที่หล่นลงพื้น 1,050 บาทต่อปี (ร้อยละ 1.5 ของปริมาณที่ใช้ต่อปี) ลดปริมาณน้ำที่ต้องใช้ล้างเครื่องมือ อุปกรณ์ และพื้น ได้ 5 ลบ.ม. ต่อวัน ปีละ 48 วัน หรือ 240 ลบ.ม. ต่อปี ราคาน้ำเท่ากับ 3.50 บาทต่อ ลบ.ม.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

คิดเป็นมูลค่าการประหยัดน้ำ 840 บาทต่อปี ดังนั้นการติดตั้งขอบช่องรับข่าเข้าเครื่องบดให้กว้างกว่าเดิมทำให้เกิดมูลค่าการประหยัดได้รวม 1,890 บาท มีระยะเวลาคืนทุนเท่ากับ 1,600/1,890 = 0.85 ปี หรือ 10 เดือน 6 วัน

4. การจัดหาอุปกรณ์ตักข่าให้พนักงานใช้

ใช้ภาชนะสแตนเลสราคาอันละ 220 บาท มูลค่าข่าที่หล่นลงพื้น 350 บาทต่อปี (ร้อยละ 0.5 ของปริมาณที่ใช้ต่อปี) ลดปริมาณน้ำที่ต้องใช้ล้างเครื่องมือ อุปกรณ์ และพื้น ได้ 5 ลบ.ม. ต่อวัน ปีละ 48 วัน เท่ากับ 240 ลบ.ม. ต่อปี ราคาน้ำเท่ากับ 3.50 บาทต่อ ลบ.ม. คิดเป็นมูลค่าการประหยัดน้ำ 840 บาทต่อปี ดังนั้นการจัดหาอุปกรณ์ตักข่าให้พนักงานใช้ทำให้เกิดมูลค่าการประหยัดได้รวม 1,190 บาท มีระยะเวลาคืนทุนเท่ากับ 220/1,190 = 0.18 ปี หรือ 2 เดือน 5 วัน

5. การเปลี่ยนตะแกรงรองรับแตงดองให้มีขอบสูงขึ้น

เครื่องหั่น 2 เครื่อง ใช้ตะแกรง 2 อัน ราคาอันละ 620 บาท รวมเป็นเงิน 1,240 บาท มูลค่าแตงดองที่หล่นลงพื้น 1,050 บาท (ร้อยละ 0.1 ของปริมาณที่ใช้ต่อปี) ลดปริมาณน้ำที่ต้องใช้ล้างเครื่องมือ อุปกรณ์ และพื้น ได้ 5 ลบ.ม. ต่อวัน ปีละ 48 วัน เท่ากับ 240 ลบ.ม. ต่อปี ราคาน้ำเท่ากับ 3.50 บาทต่อ ลบ.ม. คิดเป็นมูลค่าการประหยัดน้ำ 840 บาทต่อปี ดังนั้นการเปลี่ยนตะแกรงรองรับแตงดองให้มีขอบสูงขึ้นทำให้เกิดมูลค่าการประหยัดได้รวม 1,890 บาท มีระยะเวลาคืนทุนเท่ากับ 1,240/1,890 = 0.66 ปี หรือ 7 เดือน 28 วัน

6. การจัดหาอุปกรณ์ต่อที่วางตะแกรงรองรับแตงดองให้สูงขึ้น

ใช้ตะกร้าใส่ผักดองมาเป็นฐานรอง เครื่องหั่น 2 เครื่องใช้ตะกร้า 2 ใบ ไม่มีมูลค่าการลงทุนเนื่องจากนำตะกร้าที่มีอยู่มาใช้ มูลค่าแตงดองที่หล่นลงพื้น 1,050 บาท (ร้อยละ 0.1 ของปริมาณที่ใช้ต่อปี) ลดปริมาณน้ำที่ต้องใช้ล้างเครื่องมือ อุปกรณ์ และพื้น ได้ 5 ลบ.ม. ต่อวัน ปีละ 48 วัน เท่ากับ 240 ลบ.ม. ต่อปี ราคาน้ำเท่ากับ 3.50 บาทต่อ ลบ.ม. คิดเป็นมูลค่าการประหยัดน้ำ 840 บาทต่อปี ดังนั้นการจัดหาอุปกรณ์ต่อที่วางตะแกรงรองรับแตงดองให้สูงขึ้นทำให้เกิดมูลค่าการประหยัดได้รวม 1,890 บาท

การปฏิบัติตามทางเลือกที่เหมาะสมของเทคโนโลยีสะอาด เพื่อป้องกันการสูญเสียวัตถุดิบ มีมูลค่าการลงทุนตั้งแต่ 0 บาท จนถึง 25,200 บาท มีมูลค่าการประหยัดตั้งแต่ 1,190 บาท จนถึง 36,265 บาท มีระยะเวลาการคืนทุนเฉลี่ยตั้งแต่ 2 เดือน จนถึง 10 เดือน โดยมีผลประโยชน์ทางเศรษฐศาสตร์คือ การลดการตกหล่นของวัตถุดิบ การลดเวลาและแรงงานในการทำความสะอาด การประหยัดน้ำในการทำความสะอาด การประหยัดพลังงานในการบำบัดของเสีย และปริมาณทรัพยากรที่ใช้ลดน้อยลง ส่วนผลประโยชน์ต่อประเด็นทางสิ่งแวดล้อมคือ ปริมาณขยะที่ต้องบำบัดมีน้อยลง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ปริมาณน้ำเสียจากการทำความสะอาดมีน้อยลง (ตาราง 4.29) ลดการเกิดอุบัติเหตุจากการลื่นเพราะเหยียบเศษผักดอง แตงดอง และข่าที่หล่น มีผลดีต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน นอกจากนี้อุปกรณ์ที่ลงทุนเพิ่มหรือปรับแต่ง สามารถนำไปใช้กับการผลิตผลิตภัณฑ์ประเภทอื่นได้อีก ซึ่งมูลค่าการประหยัดจะมากกว่าตัวเลขที่คำนวณ และระยะเวลาคืนทุนจะเร็วขึ้น

ตาราง 4.29 สรุปมูลค่าการลงทุน มูลค่าการประหยัด และระยะเวลาคืนทุนของอุปกรณ์ที่ต้องปรับเปลี่ยน

ทางเลือกเทคโนโลยีสะอาด	การประเมินความเป็นไปได้			ประโยชน์ทางเศรษฐศาสตร์	ประโยชน์ต่อประเด็นสิ่งแวดล้อม
	การลงทุน (บาท)	มูลค่าการประหยัด (บาท/ปี)	ระยะเวลาคืนทุน (เดือน)		
ติดตั้งขอบโต๊ะตรวจคัดผักดองให้สูงขึ้นและติดตั้งให้ครบทุกโต๊ะ	25,200	36,265	8.28	- ลดการหล่นของวัตถุดิบ - ลดเวลาและแรงงานในการทำความสะอาด - ประหยัดน้ำในการทำความสะอาด - ประหยัดพลังงานในการบำบัดของเสีย - ปริมาณทรัพยากรที่ใช้ลดน้อยลง	- ปริมาณขยะที่ต้องบำบัดมีน้อยลง - ปริมาณน้ำเสียจากการทำความสะอาดมีน้อยลง
จัดให้มีเขียงและโต๊ะสำหรับหั่นข่า	1,200	1,540	9.36		
ติดตั้งขอบช่องรับข่าเข้าเครื่องบดให้กว้างกว่าเดิม	1,600	1,890	10.20		
จัดหาอุปกรณ์ตักข่าให้พนักงานใช้	220	1,190	2.16		
เปลี่ยนตะแกรงรองรับแตงดองให้มีขอบสูงขึ้น	1,240	1,890	7.92		
จัดหาอุปกรณ์วางตะแกรงรองรับแตงดองให้สูงขึ้น	-	1,890	-		
รวม	**29,460**	**44,665**			

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved